

M A G Y A R P A N T E O N

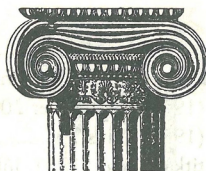

SZEKFŰ GYULA

Válogatta, sajtó alá rendezte,
a bevezetést írta:
DÉNES IVÁN ZOLTÁN

ÚJ MANDÁTUM KÖNYVKIADÓ
Budapest, 2001

Tartalom

Egy konzervatív magyar tudós metamorfózisa és önazonossága	7
Az életmű	8
Az életmű sorsa	14
Témák és értelmezések.....	16
A koncepció alapelemei.....	21
Kulcsélmény, fixációk, ön- és ellenségkép.....	24
Kutatási feladatok.....	28
A válogatásról.....	29
Jegyzetek.....	29
Szekfű Gyula írásaiból	
Historiográfiai írások (1904–1943)	37
Szamosközy István történetírói egyéniségéről és hatásáról (1904).....	37
Werbőczy István és Timon Ákos tételeinek cáfolata (1912)	41
Nemzeti jellegzetességek (1922).....	44
Szász és német nemzettudat (1943).....	52
Magyar történeti koncepció	57
I. Rákóczi-kép (1913–1940)	57
Rákóczi szerepe, jelentősége, hatása (1913).....	57
A szabadságharc Rákóczija (1931)	59
Bercsényi és Károlyi a szatmári béke előtt (1940)	77
II. Liberalizmuskritika (1922–1933)	86
Liberalizmus (1922)	86
Zsidókérdés (1922)	93
Jelenkortörténet: kismagyar – nagymagyar történetírás (1922)	97
Széchenyi koncepciója (1933).....	101
Kossuth szerepe (1933)	106
Nemzet és nemzetiségek (1933).....	109
Századelő (1933)	114
Politikai metamorfózisok	119
Liberalizmus, hanyatlás, forradalom (1920)	119
Asszimiláció (1939)	126
A szabadság fogalma (1941)	130
Szekfű Gyula levele Veres Péternek (Budapest, 1942. február 15.)	132
Szekfű Gyula levele Bíró Sándornak (1943. február 13.)	133
Szekfű Gyula levele Bíró Sándornak (1943. július 11.)	134
Szekfű Gyula levele Bíró Sándornak (1945. május 11.)	135
Lenin (1946)	136
Szekfű Gyula levele Mérei Gyulának (1947. augusztus 8.).....	140
Szekfű Gyula levele Mérei Gyulának (1948. január 11.)	141

A Szovjetunió (1947)	142
Recenzió Andics Erzsébet <i>Az egyházi reakció 1848/49-ben</i> című könyvéről (1949).....	143
Székfű Gyula levele Rákosi Mátyásnak (1949. szeptember 20.).....	144
Székfű Gyula levele Rákosi Mátyásnak (1951. július 7.).....	145
A Belügyminisztérium levele a Rákosi-titkárságnak (1951. július 16.).....	146
Székfű Gyula üdvözlő levele Rákosi Mátyásnak (1952. március 11.)	146
Dedikáció Rákosi Mátyásnak (1952. december).....	146

Ön- és ellenségkép (1916–1948)

Kismagyar–nagy magyar felfogás (1916)	150
Lírai történet szemlélet (1939).....	160
Székfű Gyula levele Bajcsy-Zsilinszky Endrének (1942. május 30.).....	164
Székfű Gyula levele Bíró Sándornak (1943. február 21.)	165
Ön- és ellenségkép 1945-ből.....	166
Mika Sándor (1859–1912) (1948).....	167
Jegyzetek.....	173

Kortársak Székfű Gyuláról

Ballagi Aladár (1916).....	179
Domanovszky Sándor (1914, 1930, 1933).....	184
Mályusz Elemér (1923, 1942)	194
Braun Róbert (1921, 1922).....	202
Babits Mihály (1933).....	204
Németh László (1940).....	206
Szegedy-Maszák Aladár (1943–1996)	214
Mindszenty József (1948–1974).....	219
Bibó István (1976)	220
Jegyzetek	225

Az utókor Székfű Gyuláról

Mérei Gyula (1960).....	229
Szigeti József (1964).....	235
Kosáry Domokos (1943, 1971, 1982)	239
Glatz Ferenc (1983).....	252
Irene Raab Epstein (1974)	253
Lackó Miklós (1983–1986).....	257
Jegyzetek	258
Székfű Gyula élete – évszámokban	261
Bibliográfia.....	265
Székfű Gyula nyomtatásban megjelent írásai (1904–2000).....	265
Székfoglaló akadémiai székfoglaló előadásai (1940, 1943).....	275
Székfű Gyula tanrendben meghirdetett órái a Budapesti Tudományegyetemen (1917–1945).....	275
A Székfű Gyuláról szóló irodalom	285
Rövidítésjegyzék	290